

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

De kracht Zijner opstanding

Opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende; of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden.

Filippenzen 3:10, 11

De apostel Paulus heeft de opstanding van Christus beleden en gepredikt. Hij heeft de waarachtigheid van Christus' opstanding vurig verdedigd. Maar dat toch niet alleen: Hij jaagde ernaar om de *kracht* van Christus' opstanding te kennen. Christus kennen en de kracht van Zijn opstanding! Waarom? Wel, Hij moest en hij wilde van de dood verlost worden. Alles wat tot de dood behoorde moest weg, moest verdwijnen. Uit zijn hart, uit zijn leven, en tenslotte ook uit zijn lichaam. Het was zijn diepste verlangen, zijn heilig begeren om alleen nog te *leven*, om *volmaakt* te leven, om weer als Gods beeldrager naar ziel en lichaam *mens* Gods te zijn, tot alle goed werk volmaakt toegerust.

Waar toe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben, zo zegt hij dan ook aan het slot van vers 12. Het is Paulus duidelijk geworden, dat de opgestane Levensvorst hem op de weg naar Damascus *daartoe* heeft aangegrepen en neergeworpen en meegevoerd, opdat Hij in deze Paulus de kracht Zijner opstanding zou betonen. En met dat doel grijpt de levende Christus al de Zijnen, die Hem daartoe van de Vader gegeven zijn, opdat zij de kracht van Zijn opstanding zouden kennen. De waarde, de inhoud, de kracht van de opstanding van Christus zal pas dan tenvolle worden gezien, wanneer die kracht zal blijken en schitteren in de verheerlijking van al Zijn volk. Wanneer ze eenmaal, opge-

staan uit de doden, met een reine ziel in een verheerlijkt lichaam als koningen en priesters zullen staan in het eeuwige leven, delend in Gods volle gemeenschap, Hem dienend dag en nacht in Zijn tempel. Dan zal alles de kracht van Christus' opstanding vertonen.

Daartoe, met dat doel worden zij door Christus gegrepen. En daar moet het hun dan ook om te doen zijn. En daarnaar moeten ze dan ook *jagen*. Daarin ligt niet alleen hun eigen zaligheid. Dat ook! Maar daarin ligt toch bovenal de eer van de Vader en de verheerlijking van de Zoon door de Heilige Geest. De eer van de drieënige God moet door de opstanding van Christus schitteren in de volkomen overwinning op alle doods macht van het rijk der duisternis. Christus' overwinning moet worden bezongen in de volkomen beschaming en nederlaag van de dood en in de volkomen verlossing van Zijn volk. *Zijn* overwinning moet volmaakt zijn. En daarom: alles in en aan Zijn volk moet getuigen van *Zijn* volkomen triomf, van de volkomen kracht van *Zijn* opstanding.

Ik *jaag* ernaar, zegt de apostel. Ik heb nog niet gegrepen, waar toe ik door Christus gegrepen ben. O nee! Maar toch: ik jaag ernaar! En dan toch met de apostel allen, die door Christus gegrepen, wedergeboren, levend-gemaakt zijn!

Opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding. Worstelen, jagen, zuchten, om die kracht van Christus' opstanding te mogen kennen en ervaren.

Nu vaak schreien vanwege de zonde-macht, die zich nog zo doet gelden. Maar juist daarom: doorgaan, jagen, volharden, dringen naar de wederopstanding der doden, naar de vernieuwing van hemel en aarde, naar de lofzang zonder wanklank in de vol-

maakte dienst van God, door dat éne volk van Hem, Die dood geweest is, maar Die leeft tot in alle eeuwigheid.

Opdat ik Hem kenne en de kracht van Zijn opstanding. Want ik moet van de dood af, ik moet van de zonde af, ik moet van het lichaam des doods, van mijn zondig bestaan af. Ik moet leven, delen in Gods verzoenende gemeenschap.

Ik begeer God groot te maken en Zijn Christus. De Heere dienen, loven, prijzen. De enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest, aanhangen, betrouwen en liefhebben van ganser harte, van gansen gemoede en met alle krachten, de wereld verlaten, mijn oude natuur doden en in een nieuw Godzalig leven wandelen. Ja, maar.... Nee, nu geen ja-maar!

Waar toe ik van Christus Jezus gegrepen *ben*! Ja, dat is onmisbaar nodig.

Van Christus gegrepen, gearresteerd, staande gehouden, omgezet, bekeerd. Van Christus gegrepen. In de greep, in de genadegreep van Christus, Die nooit weer loslaat, die Hij eenmaal heeft gegrepen om de kracht van Zijn opstanding in hen te verheerlijken.

Kregen we last van de dood, verlangen naar God, lust om de Heere te vrezen? Wie door Christus werd gegrepen, kent er toch iets van?

D.V. in een volgende meditatie nog iets over het vervolg van bovenstaande tekst.

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

In de afgelopen periode konden we 12 nieuwe abonnees inboeken. U begrijpt het, dat vonden we heel fijn. De opgaven kregen we van abonnees, kerkeraden of door zelfopgave. Aan giften ontvingen we f 237,50, waarvan f 50,- als nagift voor de ontmoetingsdag via Ds. Blom en een gift van \$ 10,- per post, uit Canada. Zowel voor

de giften als voor de opgaven van abonnees hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

1. Ontmoetingsdag te Kampen. De datum is D.V. zaterdag 19 september a.s. en de plaats van samenkomst het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente aan de 2e Ebbingestraat. We hopen in het volgende nummer van ons blad de namen van de sprekers te kunnen noemen. Laten we alvast de datum noteren en vrijhouden.

2. In de zomermaanden zal ons blad in verband met de vacaties ook van drukkers enkele keren om de drie weken verschijnen. Met de drukker is afgesproken dat de drie nummers na 9 juli a.s. D.V. zullen verschijnen op 30 juli, 20 augustus en 10 september. Het is de bedoeling dat Bewaar het Pand daarna weer om de andere week uitkomt.

3. Boeken administratie. De boeken over 1991 zijn nagezien en accoord

bevonden. Een woord van dank aan onze administrateur-bestuurslid br. A. Beukers is wel op z'n plaats. Hij verwerkt alle financiële gegevens en de hele administratie met liefde en veel accuratesse. We willen ook allen bedanken die door hun financiële steun het mogelijk maken dat het boekjaar zonder verlies kon worden afgesloten. We noemen ook nog de bijzondere gift

die we van jaar tot jaar voor ons doel ontvangen van het fonds Van den Heuvel-Maljers en de rente van legaten, voorzover die niet dadelijk voor de exploitatie van het blad nodig waren. Als we deze bronnen niet hadden zouden we in de rode cijfers staan. We hopen ook verder op aller medewerking.

B.

Het heil is des Heeren

(Samenvatting van het openingswoord n.a.v. Jona 2:9b op de ontmoetingsdag van 25 april 1992)

Met deze woorden eindigde Jona zijn gebed toen hij in de buik van de vis was. Eigenlijk is het gebed hiermee een geloofsbelijdenis geworden. Uitgesproken op een wel zeer wonderlijke plaats! Merkwaardig dat Jona dat daar en toen zei. Wat betekent dat? Dat deze waarheid pas echt geleerd wordt door de diepten heen.

Je kunt deze woorden natuurlijk ook op een gemakkelijke en goedkope manier nazeggen. Maar echt verstaan wat het betekent dat het heil des Heeren is leer je in de diepte.

Ik denk aan David Brainard die in zijn korte leven zendeling was onder de Indianen aan de Oostkust van de Verenigde Staten. Gedurende een bepaalde periode van zijn leven hield hij een dagboek bij en daarin schrijft hij onder andere dat hij drie keer een worsteling met God heeft gehad.

De eerste worsteling was toen hij ontdekte welke eisen de Heere aan de mens in zijn wet stelt. God is niet tevreden met een uiterlijke gehoorzaamheid. Brainard kreeg toen indrukken van zijn eigen verdorvenheid en van de onmogelijkheid dat hij ooit aan die eisen van de wet zou kunnen voldoen. Hij had een andere gerechtigheid nodig. Het moest van de Heere komen. Hij begon te verstaan dat het heil des Heeren is.

Toen kwam de tweede worsteling. Zal hij deel krijgen aan de gerechtigheid van Christus dan heeft hij geloof nodig. Maar waar haalt de mens geloof vandaan? Brengt hij dat zelf voort? Nee, ook nu moet het weer van de Heere komen. Van de Heilige Geest, die de werkmeester van het ware geloof is. En weer kreeg Brainard te verstaan dat het heil des Heeren is.

Maar toen was er nog een derde worsteling. De mens heeft de gerechtigheid van Christus nodig en om daar deel aan te ontvangen heeft hij een geschonken geloof nodig. Maar, zal God aan zo'n

zondaar wel dat geloof willen geven? Toen beseftte Brainard dat hij afhankelijk was van een soeverein God, die aan hem niets verplicht is. De mens is afhankelijk van de verkiezende God. En weer staat daar de waarheid: het heil is des Heeren.

Dat ligt er allemaal in opgesloten. Het heil is des Heeren. Dat is: voor gerechtigheid is een mens afhankelijk van Christus; voor geloof is hij afhankelijk van de Geest; voor zijn verkiezing is hij afhankelijk van een soeverein God.

Nee, zo gemakkelijk is die belijdenis niet. Er is immers tegelijk mee gezegd, dat het niet van de mens kan komen. Onze beste werken zijn onvolkomen en met zonde bekleet. Het valt niet mee om alles van jezelf af te schrijven. Het valt ook niet mee om van jezelf te moeten belijden dat je er jezelf niet brengen kunt, maar dat je van een geschonken geloof moet leven. Het valt ook niet mee om te moeten belijden, dat je aangewezen bent op het welbehagen Gods.

Maar hoe vernederend dit ook is, het is heilzaam deze les te leren. Leren we dit niet dan blijft een mens het zoeken in een doe-godsdiens. Of hij zoekt helemaal niets!

Heilzaam is het deze dingen te leren en daarmee tegelijk een streep te zetten door je eigen werken en deugden en vroomheid. Wat is er nu voor aantrekkelijks aan Jona? Waarom zouden we over hem de loftrumpet steken? Als de vis hem straks uitspuwt zit hij daar op het strand, vuil en smerig. Wat is dat voor een mens? Iemand die uit de weg gelopen is. Hoe is hij dan teruggekomen? Alleen doordat God hem teruggebracht heeft. Maar zelf zou het nooit goed gedaan hebben.

Jona moet getuigen: Ik ben wat ik ben doordat God getrouw is en doordat het heil des Heeren is. Wat is een geredde zondaar? Je ziet aan hem het vuil waar hij uit gered is en je ruikt aan hem de schroeilucht van het vuur waar hij uit

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Ds. P. den Butter,
Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg
13, 4231 BP Meerkerk. Telef.
01837-1357

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20,
2406 XL Alphen a/d Rijn, tel.
01720-74202, postrek. 70.43.50
t.n.v. de administrateur van
"Bewaar het Pand" te Alphen a/d
Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de
Verenigde Staten en Canada 5
dollar per jaar. Advertenties f 0,25
per mm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

gerukt is. Maar het geheim is: God zag op hem neer. Gods heil is aan hem verheerlijkt. En overigens moet hij zeggen: Ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont.

Ja, wat ze zijn danken ze aan het werk van de Drieënige. En het eindigt dan ook bij Hem, bij Wie het begon. Bij

Hem, die zei: Ik heb u liefgehad, met een eeuwige liefde....

Zijn we met deze dingen nog helemaal onbekend? Dan kunnen we vandaag nog ingeschreven worden als leerlingen op de school van de Geest waar deze dingen onderwezen worden.

Den Butter.

Samenvatting toespraak

Ontmoetingsdag zaterdag 25 april 1992

“Toen zij dan het middagmaal gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon, Jona’s zoon, hebt gij Mij liever dan dezen? Hij zeide tot Hem: Ja, Heere, Gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Weid Mijn lammeren.

Hij zeide wederom tot hem ten tweeden male: Simon, Jona’s zoon, hebt gij Mij lief? Hij zeide tot Hem: Ja, Heere, Gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Hoed Mijn schapen.

Hij zeide tot hem ten derden male: Simon, Jona’s zoon, hebt gij Mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat Hij ten derden male tot hem zeide: Hebt gij Mij lief? en zeide tot Hem: Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid Mijn schapen.

Johannes 21:15-17.

Drie dingen doen terugdenken aan de verloochening. In Joh. 21:9 is sprake van een kolenvuur. Bij een kolenvuur heeft Petrus uitgesproken de Zaligmaker niet te kennen. Tot driemaal toe vraagt Jezus naar de liefde van Simon. Tot driemaal toe heeft Simon elke band aan de Heere geloochend. Het dubbele “voorwaar” in Joh. 21:18 doet terugdenken aan het dubbele “voorwaar” in Joh. 13:38 waarmee de verloochening werd voorzgd. Petrus heeft het er naar gemaakt dat de Heere voor hem een ander zou nemen. Maar de Heere herstelt Petrus in het ambt.

DE HEERE HERSTELT PETRUS IN HET AMBT

1. Een ontdekkend vragen

Petrus wordt na de maaltijd door de Heere apart onderwezen. Zo onderwijst de Heere elk van Zijn kinderen persoonlijk. Zij horen Zijn veroordelende, ontdekkende maar ook bemoedigende stem in de prediking of tijdens het lezen van Gods Woord. Mag u dat kennen? De discipel wordt bij zijn oude naam genoemd. Gezien de drie-

voudige verloochening is daar alle oorzaak voor. Zo is er veel oorzaak dat Gods kinderen bij hun oude naam, de zondarsnaam genoemd worden. Er is immers nog zoveel zonde in hun hart en leven overgebleven. Het noemen van de naam “Simon” is op zichzelf genomen al ontdekkend. Daar klinkt in door dat hij de toorn Gods heeft verdiend.

De eerste vraag die Simon wordt gesteld luidt: “Simon, Jona’s zoon, hebt gij Mij liever dan dezen?” Hebt u meer liefde en ijver dan de andere discipelen? Simon had gezegd dat hij zijn leven wel zou willen geven. Al zouden al de andere discipelen aan de Heere geërgerd worden, hij zou geenszins geërgerd worden. Hij zou de Heere niet verlaten. Simon had wel in de liefde gesproken. Hij meende het echt. Maar hij kende eigen zwakheid nog maar zo weinig. Wat was het immers anders gegaan. Hij had niet meer liefde betoond dan de anderen. Tot driemaal toe heeft hij zelfs gezegd de Heere niet te kennen. In de eerste vraag van de Zaligmaker wordt de zonde van Simon blootgelegd. Wordt ook getoond dat hij te hoge gedachten en verwachtingen van zichzelf heeft gehad. In de oorspronkelijke taal gebruikt de Zaligmaker in deze eerste vraag een woord dat allesomvattende liefde omschrijft. Hebt u het ook gedacht dat u het wel beter af zou brengen dan anderen? In de tijd van de eerste liefde komt dit vaak voor. Te hoge gedachten van zichzelf. Zich verheffen boven anderen. Wat loopt het menigmaal laag af. Is die vraag van Christus gaan spreken in uw leven?

De tweede vraag die aan Simon wordt gesteld luidt: “Simon, Jona’s zoon, hebt gij Mij lief?” Weer wordt het woord voor allesomvattende liefde gebruikt. Maar nu wordt niet meer gevraagd of Simon de Heere meer liefheeft dan de andere discipelen. Als Simon dan niet boven de anderen verheven is, heeft hij dan wel lief met een allesomvattende liefde? Ontdekkend

dat de Heere afdaalt in Zijn vragen.

Maar een nog lager afdalende vraag wordt Simon gesteld. “Simon, Jona’s zoon, hebt gij Mij lief?” Nu gebruikt de Heere een woord voor liefde dat een lagere vorm van liefde aangeeft.

Er was opklimming in de verloochening. De eerste verloochening werd immers zonder nadere toevoeging uitgesproken. De tweede verloochening onder ede. De derde onder ede en met zelfvervloeking. Er is afdaling in de drie vragen, die de Heere aan Simon stelt.

2. Een ootmoedig antwoorden

Het antwoord op de eerste vraag luidt: “Ja, Heere, Gij weet, dat ik U liefheb.” Simon kan niet antwoorden dat hij meer liefde heeft dan de andere discipelen. De drievoudige verloochening heeft dat wel duidelijk gemaakt. Hij durft ook niet het hoge woord voor allesomvattende liefde te gebruiken in zijn antwoord. Hij gebruikt een woord dat een lagere vorm van liefde aangeeft. Niet precies hetzelfde als waar Jezus naar vraagt is aanwezig, maar wel iets dat er op lijkt. Simon spreekt klein en nederig van zichzelf.

Ook in het tweede antwoord durft Simon niet het hoge woord voor allesomvattende liefde te gebruiken. Hij geeft opnieuw een ootmoedig antwoord.

Op de derde vraag werd Simon bedroefd. Wat wordt hij herinnerd aan de drievoudige verloochening door dit drievoudige vragen. De Heere is afgedaald tot het lagere woord voor liefde in Zijn derde vraag. Simon antwoordt: “Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb.” Simon kan geen beroep doen op mensen die bij hem waren in de nacht van de drievoudige verloochening. Hij kan alleen een beroep doen op de alwetendheid Gods. De Heere weet alle dingen. Hij weet van de drievoudige verloochening af. Maar Hij weet ook van het goede werk dat Hij begonnen is in het hart van Simon. Van nature was immers Simon ook een hater van God. Maar hij is getrokken uit de duisternis. Tot een volgeling gemaakt van Christus. Al is het dan een volgeling met veel gebreken en zonden, toch een volgeling. De Heere weet ervan. Simon antwoordt ootmoedig met het lagere woord voor liefde. Hij is op zijn plaats gebracht.

In het leven van Gods kinderen en knechten zijn er vele zonden. Dan is er geen reden hoog op te geven van eigen liefde. Wel reden om ootmoedig te antwoorden als er gevraagd wordt naar

liefde tot God en Christus. Er kan geen beroep gedaan worden op mensen. Maar wel op de Heere, Die weet van Zijn werk in het hart. Het werk dat Hij begon, zal voortgezet en voleindigd worden. Rijk te mogen verstaan: "Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb." De Heere weet van alle zonden en ongerechtigheden af, maar ook van de liefde die Hij Zelf heeft uitgestort in het hart.

3. Een herderlijke zorgen

Simon heeft het verdiend weggestuurd te worden, verworpen te worden. Verdiend dat een ander zijn plaats zou innemen. Maar hij wordt hersteld in het ambt. Het wordt tot hem gezegd in vers 15 "Weid Mijn lammeren." Nu hij klein van zichzelf heeft leren denken en spreken, nu hij dieper is ontdekt aan eigen verdorvenheid en zwakheid, is hij juist geschikt om voor kleine, zwakke, afhankelijke, dwaalzieke lammeren te zorgen. Petrus moet en mag lammeren voedsel en drinken geven. Vanuit het Woord mag Petrus voedsel en drinken aanreiken. Hij mag de lammeren van Christus weiden. De lammeren waarvoor een hoge prijs is betaald. De prijs van het dierbaar bloed van Christus.

In vers 16 lezen wij: "Hoed Mijn schapen." De schapen van Christus mogen en moeten beschermd worden door Petrus. Zij moeten beschermd worden tegen wolven. Maar ook tegen gevaren in eigen hart en leven. Want zij blijven een verdorven bestaan met zich omdragen. Dit geldt ook vandaag. Bescherming tegen de satan die rondgaat als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden. Maar hij gaat ook rond als een engel des lichts. Juist datgene wat er zo dichtbij komt is zo gevaarlijk. Er dienen wapens aangereikt te worden uit het Woord Gods. Afdwalende, ontrouwe schapen keren nooit uit eigen beweging terug. De Heere doet hen terugkeren door middel van Zijn knechten.

In vers 17 lezen wij: "Weid Mijn schapen." De schapen moeten voorzien worden van voedsel en drinken. Petrus mag deze arbeid verrichten. Voor klein en groot in de genade mag hij zorgen. Welk een onbegrijpelijk wonder. Hij had het verdiend weggezonden te worden. Maar nu mag hij blijven zorgen. Dat is het al groter wordende wonder in het leven van ware ambtsdragers. Zij hebben het steeds opnieuw en al meer verdiend weggezonden te worden. Van henzelf valt niets goeds te melden. Wat een ontrouw. Wat een zwijgen, waar gesproken zou moeten

worden. Zij hebben het verdiend niet meer herkozen te worden. Verdiend nooit meer te prediken. Maar de Heere wil van hen gebruik blijven maken.

Ook Gods kind persoonlijk is deze ervaring niet vreemd. Het zou rechtvaardig zijn wanneer de Heere nooit meer zou omzien. Wanneer Hij voor eeuwig zou wegzenden. Wat een verloochenen menigmaal. De Heere ontdekt hen en verootmoedigt hen. Maar Hij blijft hen ook Zijn liefde en trouw bewijzen. Juist in dat ontdekken en verootmoedigen schittert Zijn liefde en trouw.

De Heere weet alle dingen. Hij weet het ook wanneer u nog een hater bent van God. Wanneer de liefde tot de wereld u nog beheerst. U bevindt zich op de gifweide van de wereld. Daar zult u zich de eeuwige dood aan eten en drinken. Bekeert u daarvan! De Heere werke wonderen op het gebed, tot eer van Zijn Naam.

Het dienen van twee heren is onmogelijk. Het oordeel zal komen. De Heere eist het gehele hart, de gehele ziel, het

gehele verstand, ja al de vermogens. Die eis worde op het hart gebonden, opdat er bekering zou mogen komen. Het geldt immers: Vreest God en houdt Zijn geboden, want dat betaamt alle mensen.

Mag u het schuchter, stamelend, bevend nazeggen: "Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb?" Dat is geen vrucht van eigen akker. Dat is Gods werk in uw hart en leven. Als u in eigen hart ziet is er veel reden tot verootmoediging en vernedering. Daartegenover is het wonder zo groot dat de Heere naar u omziet, u gedenkt, u voedsel en drinken geeft op de weg naar het hemelse Jeruzalem. De Heere zorgt door middel van ambtsdragers voor klein en groot in de genade. Hij spijs en laaft hen. Hij brengt afgedwaalden terecht. Hij beschermt hen tegen gevaren van buiten en van binnen. Op Gods tijd mogen zij ten hemel ingaan en koninkrijken erven. Daar zullen zij zingen: Door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen.

Ds. A. van Heteren.

Een werker in stilte

(II)

Uit de afscheidspraak van ds. L.H. van der Meiden zouden we enkele passages doorgeven. De tekst gaat over: De Rots; volkomen is Zijn werk, Deut. 32:4a en Knechten, onnuttige zijn wij, Luk. 17:10m ged.

1. De Rots. Een rots is al zo geweldig veel. Een rots herinnert ons aan het vaste, het onbeweeglijke en onveranderlijke, het veilige en sterke.

Nu spreekt de tekst van de Rots. Dat is Jehovah. Jehovah is de Majestheuse, de Onveranderlijke, de Onbeweeglijke. Hij is de Toevlucht, de Schepper, de Onderhouder, de Verlosser. En zoals Jehovah is, zó is Zijn werk. Dat werk is volkomen. Het werk des Heeren is zonder enig gebrek. Volkomen is Zijn wet, Zijn Woord. Zijn weg en handelwijze. Gods raad ter verlossing is volkomen. In die Raad heeft de Borg Zijn eigen plaats. De volkomen God, de Rechtvaardige, eist volkomen voldoening en de Borg nam op Zich volkomen te betalen. De Vader te volstaan.

Al ons werk beantwoordt niet aan Gods volkomen eis, dus is het zondig, verwerpelijk, verdoemelijk. Gods Geest overtuigt de wedergeboren ziel daarvan zodat zij voor Gods aangezicht dat ook belijdt.

Zij zegt oprecht: Heere, niets is geheel voor U. Niets is gaaf, zonder gebrek, rechtvaardig.

Alles is strafbaar. Dat is kennen van onze ellende. Zalig wonder als die zondaar door het Gods Geest gewerkte en versterkte geloof Christus en Zijn volkomen werk leert kennen en omhelzen. Zalig wonder, als de Heilige Geest de zondaar ervan verzekert.

Zulk een zondaar leert verstaan, dat het evangelie een blijde boodschap is, omdat het verkondigt het volkomen werk Gods voor geheel ellendigen.

Het verkondigt dat de Rots een volkomen Schuilplaats is. Een Herder, Die het aan niets doet ontbreken. En die God heeft in Zijn dienstknechten onnutte knechten, door wie Hij het volkomen werk doet.

De Heilige Schrift gebruikt een woord voor knecht, dat ook slaaf betekent. Het woord "knecht", "slaaf" wijst op de verhouding van heer en lijfeigene. De verhouding tussen de Heere en Zijn slaven is niet gelijk als van een dagloner tot zijn werkgever.

Een slaaf staat, en daar wijst de tekst op, altijd in dienst van zijn heer. De discipelen stonden tot Jezus in een bijzondere dienstbetrekking. Jezus had altijd over hen te beschikken. Zij waren

geen dagloners van Hem, maar knechten, "slaven".

Dit moeten alle ambtsdragers verstaan. Vooral de dienaren des Woords. Zij zijn geen dagloners. Zij moeten dienen waar de Heere roept. Altijd moeten zij gaan als Hij roept.

Nu spreekt de tekst ook van onnutte knechten. Het woord "onnut" betekent: onbruikbaar, nergens goed voor. Dat zijn de knechten, de slaven naar het oordeel van Jezus. Zij zijn niet gekocht om hun nut, hun bruikbaarheid in zichzelf, omdat zij zulke voorbeeldige dienaren waren.

Alles is Zijn werk, Zijn wil. En als zij alles gedaan hebben, wat de Heere bevolen had, dan hebben zij te belijden: "wij zijn onnutte, onbruikbare dienst-knechten, want wij deden slechts hetgeen wij schuldig waren te doen". De verdienstelijkheid van goede werken bestaat niet. Jezus snijdt de plant van eigen gerechtigheid tot de wortel toe af. De onnutte knecht zal eindigen in de Heere: Hij, de Heere is de Rots, volkomen is Zijn werk.

Nu gaat het volkomen werk door. De roeping en de verkiezing zijn onberouwelijk. Er komt geestelijke wasdom, geestelijke groei.

In de preek wordt van de onnutte dienstknecht het volgende gezegd. Zulk een knecht is onbruikbaar, ongeschikt, onnut in zichzelf. Laat hij veel geleerd hebben, veel weten, veel goede eigenschappen hebben of niet. Hij is onbruikbaar, ongeschikt in zichzelf. Het is een wonder van genade als hij een slaaf des Heeren is.

Als hij een gekochte is door het bloed van Christus en dus het eigendom is van Jezus. Dat is de enige troost in leven en sterven. Ook een dominee moet door het bloed van Christus gekocht zijn en door de Heilige Geest Christus zijn ingelijfd om het eigendom van Jezus te zijn. De predikanten zijn niet het eigendom van Jezus, omdat zij predikant zijn. Zij worden het niet omdat zij zulke bruikbare mensen zijn. Zij zijn onnut, onbruikbaar in zichzelf. Zij zijn nut voor de hel. Vrije genade is het als zij Gods kinderen worden. En genade is het ook, als zij geroepen worden tot de dienst des Woords. En de Heere gebruikt hen in Zijn dienst om Zijn volmaakt werk uit te voeren. Daarom behoeft de Heere die dienstknecht niet te danken. Uit genade werden de levende knechten kinderen en slaven en uit genade mogen zij arbeiden.

Van zichzelf zegt Van der Meiden in het afscheidsuur: Wie ben ik voor god

en voor u geweest? Ik ben geheel ellendig, geheel dom, geheel verduisterd. Ik heb van mijzelf geen verstand van Gods Woord. Van Gods werk en het leven in Gods volk. Ik moest alles doen. Zondaren waarschuwen, afgedwaalden opzoeken, zieken troosten, stervenden eerlijk behandelen, eigengerechten de waarheid zeggen, steunenden op valse gronden vlot weg in het gezicht zeggen, dat zij op deze wijze zouden omkomen. Ik moest Gods kind leiden, zonden aanzeggen, in ongeloof vermanen of in droefheid troosten. Ik moest dit alles gewillig en getrouw doen. Te roemen valt er alleen

ook voor mij in de Heere. Hij wilde mij gebruiken, "slaaf maken".

Zalig als het werk vrucht droeg. Dan hebben wij hier de kruimkens onder de tafel gezocht en gevonden. Onwaardige slaven, onwaardige hondekens, kregen toch een plaats en kregen toch kruimkens. O wonder van genade als we eens boven in Gods Huis, om de tafel van Jezus dienen mogen. Dienen uit genade. Dienen in liefde. Dienen niet om loon. Dienen, omdat wij Hem alles schuldig zijn, want zalig worden is door Hem, door Hem alleen om het eeuwig welbehagen.

Ds. M.C. Tanis.

Na honderd jaren

4.

Er was een bezwaarschrift ingediend op de synode die in 1892 te Amsterdam werd gehouden. In dat bezwaarschrift treffen we een vijftal bezwaren aan. Hoe is men ter synode met dit bezwaarschrift omgegaan? Dit wordt uitvoerig beschreven in het gedenkboek dat in 1934 is uitgekomen. Iets daarvan willen wij weergeven. Ook willen we enkele lijnen trekken naar het heden.

1. Plaatselijke gemeenten

Het eerste bezwaar was dat de plaatselijke gemeenten, de manslidmaten, niet gekend waren in de zaak van de vereniging. Men heeft zich op de synode in allerlei bochten moet wringen om aan dit bezwaar te ontkomen. De prae-adviseur stelde dat volgens het geref. kerkrecht de kerkeraad de beslissing neemt. Dat is op zich wel waar, maar de kerkeraad doet dit niet zonder dat de gemeente erin gekend en erkend is.

Er kan ook tegengeworpen worden dat de synoden van Assen en Leeuwarden spraken van een horen van de gemeenten. Nu werd dit op de synode van Amsterdam zo uitgelegd dat hiermee de kerkeraden bedoeld zouden worden.

De synode van Amsterdam besloot het volgende: "De Synode oordeelt: dat, aangezien het geldt de vereniging van kerkengroepen de gemeenteleden in hun rechten niet zijn verkort." Hier wordt totaal geen recht gedaan aan het gereformeerde kerkrecht dat uitgaat van de plaatselijke kerk.

We mogen er misschien wel een les voor het heden aan ontnemen. Een eventuele vereniging met wie dan ook, dient allereerst een zaak van de plaat-

selijke gemeenten te zijn. Een eventuele vereniging mag niet van bovenaf opgelegd worden, het dient van onderaf te beginnen. Het mag geen zaak van prae-adviseurs en synoden zijn. Hierbij zal toch ook in het oog dienen te worden gehouden de eenheid binnen eigen kerkverband. Wordt die niet geschaad of onder nog grotere spanning gezet door een eventuele vereniging met anderen? Van meerdere zijden is gepleit voor een in ieder geval voorlopig bevroren van de huidige toestand om allen die bij samensprekingen betrokken zijn gelegenheid te geven eerst schoon schip te maken bij zichzelf. Dit lijkt ons geen overbodige zaak. Eerst orde op zaken in eigen huis, voordat er verder gewerkt wordt aan vereniging.

2. Twee beginselen

Het tweede bezwaar luidde dat er twee tegenstrijdige beginselen met elkaar werden verenigd. De afscheiding keek immers heel anders aan tegen de Nederlands Hervormde Kerk dan de doleantie. Ook dit bezwaar verklaar de synode van Amsterdam voor ongeldig. Twee gronden voor deze ongeldigverklaring werden aangevoerd:

a. Dat er verschillende wegen tot Reformatie zijn. Maar dat gaat absoluut buiten de zaak om en is door de bezwaarden niet ontkend.

b. Dat er geen grond is voor de bewering, dat eventuele vereniging oorzaak zou zijn van twist en eindeloze verwarring, vooral wanneer het gebed om de vrede van Jeruzalem toenemende is, wijl Scheiding en Doleantie, hoewel in sommige opzichten verschillende, toch hierin overeenkomende zijn, dat ver-

breking van de kerkelijke gemeenschap met bestuur en leden van het Nederlands Hervormd Kerkgenootschap noodzakelijk is.

Wat moet van bovenstaande gezegd worden? Gezien de feitelijke toestand was er wel degelijk grond te vrezen voor twist en verwarring. De synode heeft daar blijkbaar zelf ook wel wat van aanvoeld als zij spreekt over de toename van het gebed om de vrede van Jeruzalem. Als men na zou gaan wat er in het verleden geschreven was over Afscheiding en Doleantie zou men grote verschillen tussen beide zien.

Wat de huidige stand van zaken betreft lijkt het ons niet ondienstig te vernemen van de zijde van de Vrijgemaakten en de Ned. Gereformeerden wat hun houding is tegenover 1892 en wat de consequenties daarvan hadden moeten zijn.

Vanuit de Afscheiding is altijd gesteld dat het onjuist was dat de Doleantie naast afgescheiden gemeenten eigen gemeenten ging institueren.

Hoe lag dit in 1944 en in de zestiger jaren?

3. Kerken en lidmaten in Doleantie zuiver gereformeerd?

De synode besloot aangaande het derde bezwaar: "Aangaande c. waarin de broeders verklaren, dat het hun bezwaarlijk valt om voetstoots alle kerken in Doleantie, ja zelfs al haar lidmaten te erkennen, oordeelt de Synode, dat wat geschiedt is krachtens methode van Doleantie niet ongedaan kan worden gemaakt en dat eventuele moeilijkheden ten allen tijde kunnen worden gebracht op de meerdere Vergaderingen, en dat in de besluiten van Leeuwarden en 's-Gravenhage een uitgangspunt is verkregen om tot beslissing te komen." Opmerkelijk zijn de woorden dat wat geschiedt is krachtens methode van Doleantie niet ongedaan kan worden gemaakt. Zijn er dan toch onjuiste dingen geschied? De Synode van Leeuwarden had Afscheiding en Doleantie op dezelfde wijze als een werk Gods erkend. Dit heeft de Synode van Leeuwarden wel uitgesproken, maar niet bewezen.

Hoe zouden eventuele moeilijkheden op de meerdere vergaderingen gebracht kunnen worden?

Zijn dat de meerdere vergadering van de verenigde kerken? Hoe zouden die over vroegere zaken kunnen en mogen oordelen?

Een les voor de huidige samensprekingen valt ook hier te leren. Het

verdient aanbeveling nauwgezet te onderzoeken of alles wel zuiver gereformeerd is. Ieder stelle ten deze eerst maar orde op zaken in eigen huis.

4. Het ontbreken van liefde

Op plaatselijk niveau leefde nauwelijks wat men landelijk van bovenaf wilde opleggen.

Wederkerige liefde werd maar al te zeer gemist. Gezien het besluit van de Synode heeft men er wel iets van aanvoeld. De Synode sprak uit "dat zij niet twijfelt of de liefde zal wederzijds aanmerkelijk toenemen bij meerdere oefening van de gemeenschap der heiligen." De synode voelde dus wel aan

dat de liefde inderdaad niet zo groot was.

Moet dat in de hedendaagse samensprekingen ook niet gezegd worden? Hoe komt het dat er al jarenlang gesproken wordt en dat er nauwelijks resultaat is op plaatselijk niveau? Laten we daarom voorzichtig zijn. Vereniging dient zijn basis te hebben op plaatselijk niveau voordat het van bovenaf besloten wordt.

Het vijfde bezwaar handelt over ongereformeerde voorstellingen en leringen.

Dit bezwaar hopen wij een volgende keer wat nader te bezien.

Ds. A. van Heteren.

De troost der verkiezing

5.

(naar aanleiding van het gelijknamige boek van ds. L. Vroegindeweyj)

De mens heeft er geen lust in de zonde en de wereld te verlaten. Zou hij die kunnen verlaten? Neen, hij kan niet. Doch waarom kan hij niet? Waarom keert hij niet om? Omdat zijn hart hangt aan alles wat verkeerd is. Ten eerste wil hij niet erkennen dat het er zo droevig met hem voorstaat en dat er een wonder aan hem gebeuren moet, wil hij ooit zalig worden. Ten tweede wil hij niet de enge poort door en met Christus leven. Daarom sprak de Heere Jezus: "Ik heb u willen bijeenvergaderen, maar gij hebt niet gewild". Wat is de mens, tot wie het Evangelie komt met zijn eis van bekering, van nature? "Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God, want het onderwerpt zich der Wet Gods niet, want het kan ook niet." Hier hebben we zowel de onmacht als de onwil. Het wezen van de mens is gewilde vijandschap. Hij kan niet anders.

In het vorige artikel zagen we dat de Leerregels van Dordt ten volle recht doen aan het bijbelse beeld van de mens. Door het ingeven van de duivel en zijn vrije wil is Hij van Zijn Schepster afgeweken. En sindsdien heeft hij met zijn kinderen een verduisterd verstand, een weerspannige wil, een hard hart en een onzuivere gezindheid; in één woord - hij is tot in de wortel verdorven. Onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Onze vaders lieten daarover geen twijfel bestaan. En zonder enig voorbehoud schetst ds. Vroegindeweyj in zijn uitwerking een-

zelfde beeld. Het vorenstaande citaat is er een voorbeeld van. En lees bijvoorbeeld ook eens wat hij naar aanleiding van artikel 3 van hoofdstuk III/IV schrijft.

De verdorven gepredikt

Op deze plaats zou ik nog een tweetal aspecten willen benadrukken die ook in de boeken van ds. Vroegindeweyj gedurig weer accent krijgen - en terecht! Ik wees er al op dat hij schroomt de dwalingen van zijn tijd - en van zijn kerk - aan te wijzen. Scherp aan te wijzen! Meermalen *gispt* hij de prediking die tekort doet aan de bijbelse, gereformeerde waarheid. Zo ook bij dit element van de leer. Dat is het eerste punt. En het tweede: dat ligt meer in de pastorale sfeer. Hoe nodig is het dat een zondaar met zichzelf bekend wordt - bekend gemaakt wordt. In de orde van de toeëigening des heils is dit een wezenlijk element. Niet als een (nieuwe) wet maar als de weg waarlangs de HEERE zondaren leidt. Om ze te brengen waar Hij ze hebben wil - aan Zijn voeten. Kort gezegd: deze leer van de totale verdorvenheid moet schriftuurlijk gepredikt worden en ze moet bevindelijk gekend worden.

Laat ik beginnen met een (wat ingekort) fragment waar ds. Vroegindeweyj de "prediking van de vanzelfsprekendheid" laakt. Hij heeft het dan over wat hij noemt "de moderne nieuwerwetse prediking van deze eeuw voor welke de vraag naar een genadig God geen vraag meer is". Dat God genadig is, is immers vanzelfsprekend geworden. Men hoort niet over de ver-

brokenheid wegens eigen verdorvenheid en schuld. De rechtvaardiging is vanzelfsprekend en de uitverkiezing is voor allen. De Almachtige geeft bij het Evangelieaanbod zoveel van de Geest dat ieder de genade makkelijk kan aannemen. Daarmee hebben velen dan ook niet de minste moeite. Over rampzaligheid behoeft iemand niet echt in te zitten. Immers, ieder wordt zalig tenzij hij of zij helemaal niet wil. De verzoening met God is niet meer het brandende probleem dat de bekommerde christen dag aan dag doet zuchten. Men houdt niet eens van bekommerde christenen. Het is al te dwaas om jaren in bekommering te leven...

Dit type prediking vond plaats in een kerk die "in gemeenschap met de belijdenis der vaderen" wil handelen en prediken. Zo was het enkele tientallen jaren geleden. Het is nu maar te hopen dat de actualiteit van de typering verdwenen is. Maar dat valt misschien te betwijfelen. Ze is in ieder geval erg oud. Zo wees bijvoorbeeld aan het begin van de vorige eeuw de bekende ds. Dirk Molenaar uit Den Haag erop dat "belijders van de Hervormde leer dikwerf zoeken hetgeen zij met recht vorderen mogen, en echter niet of zeer spaarzaam vinden kunnen". Een roomse verwacht dat in zijn kerk de mis gelezen wordt; een Lutheraan zoekt weer andere dingen. Waarom zou een gereformeerd mens niet kunnen eisen dat de gereformeerde leer in zijn kerken verkondigd wordt? Onverkort en onvermengd?! Aldus dominee Molenaars vraag die impliciet een aanklacht tegen de prediking in zijn dagen is. Predikers, wees wie gij zegt te zijn: gereformeerd!

Wat betekent dat ten aanzien van de leer van de verdorvenheid van de mens? Dat ze gepreikt worde - helder en bijbels! En dat de mens, ook de nette kerkmens, op zijn plaats gezet worde - eerlijk en bewogen! Opdat hij aan zijn bestaan buiten God ontdekt en er een roepen geboren wordt. Opdat hij een recht voorwerp moge worden voor Gods vrije genade in Christus. Een natuurlijk mens is veelal een zorgeloos mens. En zulk een zorgeloos en rustig mensenkind moet gemaakt worden tot een onrustige en bezorgde. Zeer bezorgd namelijk om zijn ziel en zaligheid.

De verdorvenheid gekend

Ds. Vroegindewij is in goed en onverdacht gezelschap als hij in dit verband wijst op een woord van Cal-

vijn in diens Institutie. *"Wij moeten verre van ons wegdrijven alle hovaardij en zorgeloosheid. Die bestaat in een zotte inbeelding van eigen rechtvaardigheid wanneer de mens meent dat hij iets heeft waardoor hij bij God aangenaam zou zijn. Want veel zondaars, omdat zij door de zoetigheid der zonden dronken zijn, gedenken niet aan Gods oordeel en liggen als door een slaapziekte ongevoelig neer, zodat zij niet streven naar de barmhartigheid die hen is aangeboden."* Die ongevoeligheid nu moet uitgeschud en het vertrouwen op eigen doen weggevoerd worden om tot Christus te lopen. *"Want wij zullen op Hem nimmermeer genoeg betrouwen tenzij dat wij onszelf geheel mistrouwen. Wij zullen nimmermeer onze harten genoeg in Hem opheffen, tenzij wij eerst in onszelf ter neder liggen. Zo zijn wij eerst dan geschikt om de genade Gods aan te grijpen en te verkrijgen wanneer wij het vertrouwen op onszelf geheel wegwerpen."*

Ook uit andere uitspraken van Calvijn weten we dat het voor Hem vaststond dat Christus naar Diens eigen getuigenis Zich aan geen anderen openbaart dan aan de ellendige en benauwde zondaren die zuchten, arbeiden, beladen zijn, hongeren, dorsten, en van droefheid en ellendigheid uitdrogen. Is het immers niet Gods gewone gang de hoogmoedige te vernederen en de nederige te verhogen? Ursinus betuigt in zijn Schatboek dat de kennis der ellende nodig is omdat ze in ons verwekt een begeerte om verlost en getroost te worden. Zolang we onze ellendigheid niet kennen, zo wordt ook de verlossing niet begeerd. En alzo wordt ze ook niet verkregen. Want God geeft alleen Zijn weldaden aan hen die ze begeren en daarom bidden.

Welk een schuld laadt, in dit licht bezien, een prediker op zich die zijn

gemeente het rechte zicht op zichzelf onthoudt. Die zijn schapen in de weg loopt en het hen, naar de mens gesproken, onmogelijk maakt - althans door middel van de prediking - zichzelf recht en grondig te kennen. Die hen daarentegen stijft in eigendunk en zelfhandhaving. Die hen de goede gedachten over zichzelf laat behouden. Hoe dan ook - zulk één is zeker niet gereformeerd te noemen.

Anderzijds - een rechte prediking garandeert nog geen rechte zelfkennis. Aan het begin van dit artikel citeerde ik ds. Vroegindewij, waar hij zegt dat de mens niet anders is en niet anders kan dan vijandschap tegen God. Gewilde vijandschap. En als er geen wonder aan deze mens gebeurt, houdt hij daaraan vast.

Immers nooit wordt iemand schuldig voor God tenzij hij door Gods Geest overtuigd wordt van zonde. Daar moet aan elk mens een wonder gebeuren. Van nature zijn we dood voor God en zondigen wij ons dood tegen God. Hoe staat het nu verder met deze mens? Hij is levend voor de zonde. De zonde is ons aller lust en leven. De Heere Jezus zei dat alle mensen dood zijn. Uit hun hart komen allerlei gruwelen voort. Tot deze mensen komt de roepstem van het Evangelie. Dit betekent dat hen wordt toegeroepen dat zij op een doolweg zijn. De Heere Jezus begon immers te prediken: "Bekeert u!" Sla een andere weg in! Keer om! Wat betekent deze bekering in de praktijk? Dat wij ons voor God vernederen, onze schuld erkennen en als smekelingen voor Zijn genadetroon komen. (...) Wat blijft er dan over? Een diep, diep ellendig mens. Wat gaat deze ellendige doen? Deze ellendige roep en de HEERE hoort hem.

(wordt vervolgd)

Middelharnis, J.M.J. Kieviet.

Voor de jeugd

Gekakel in het kippenhok

6.

Beste vrienden, jong en oud

Er is dus heel wat te doen in ons kerkelijk Nederland. Dat hebben jullie nu wel begrepen. De ellende van de verdeeldheid houdt echt bij de muren van onze eigen kerken geen halt. De verdeeldheid is ook niet tot de kerken beperkt. Want de gevolgen van de verdeeldheid strekken zich veel verder uit.

We hebben al gehoord dat er een

linker- en een rechtervleugel is, in de gereformeerde gezindheid. Dat woord "de gereformeerde gezindheid" is ook al zo'n wonderlijk woord. Het is een soort paraplu waaronder een ieder zich schaart, die de drie formulieren van enigheid onderschrijft. Elke kerk die het woord "gereformeerd" in zijn naam draagt, doet dat. Terwijl ik heel sterk de indruk hebt, dat elk lid, wat zich "gereformeerd" noemt, op welke wijze dan ook, ze nog nooit serieus gelezen en overdacht heeft. Als je aan alle leden

zoudt vragen wat we onder “drie formulieren van enigheid” moeten verstaan, zou je er verstoeld van staan, hoevelen het antwoord op die vraag niet zouden kunnen geven.

Dat de verdeeldheid binnen de kerken, buiten de kerken haar gevolgen heeft, daar zijn de volgende feiten een duidelijk bewijs van. Want enerzijds is er het Nederlands Bijbel Genootschap. Dat heeft in het verleden heel goed werk gedaan. Het gaf de Bijbel uit in de Staten Vertaling. Doch toen de gedachte op begon te komen dat de taal van de Staten Vertaling door iedereen niet meer begrepen werd, heeft men opdracht gegeven om een nieuwe vertaling samen te gaan stellen. Een vertaling van de bijbel geven is geen eenvoudige zaak. Daar is jaren aan gewerkt. Dat was in de 17e eeuw met de Staten Vertaling zo, en dat was in de 20e eeuw met de nieuwe vertaling weer het geval. Vele geleerden hebben er aan meegewerkt. Ook uit onze kerken. Prof. L.H. v.d. Meiden was de laatste. Doch hij is niet de eerste geweest, die er zijn medewerking aan heeft verleend.

Het Nieuwe Testament was het eerste klaar. Ik weet nog goed, dat toen ik in 1939 opgeroepen werd in verband met de mobilisatie, dat ik een nieuwe vertaling van het nieuwe testament kreeg, van de geestelijke verzorging in de militaire dienst. Dat was toen op zichzelf geen probleem. Ik heb hem in ontvangst genomen. Gelezen, terwijl toch de Staten Vertaling dé Bijbel bleef. Wat had ik ook verstand van vertalen? Een jongen die het toen nog niet verder had gebracht dan de lagere school.

De Nieuwe vertaling was eerst compleet in het jaar 1951. Hij is toen aan de kerken gepresenteerd, en werd door velen ook aangenomen als een “goede vertaling”. Zij werd in de Gereformeerde kerken algemeen voor kerkelijk gebruik aanvaard. En velen volgden dat voorbeeld.

Niet een ieder zei dat de Nieuwe vertaling beter was dan de Staten Vertaling. Doch velen vonden hem wel duidelijker, en daarom toch goed te gebruiken.

Doch er waren er ook velen die kritiek hadden op de nieuwe vertaling. Verschillende woorden kwamen anders over. Er werd, volgens het zeggen, wat af gedaan en wat bij gedaan, en dat bracht het geheel in de “veroordeeling”.

Alle “goed”- en “af”keuringen die toen

op tafel zijn gekomen, ga ik maar niet noemen, want dat kan door één boek niet bevat worden. ‘t Gevolg is wel geweest, dat als men een goed woord voor de nieuwe vertaling over had, dat men door “velen” afgekeurd werd. Het tegenovergestelde kwam natuurlijk ook voor. Als men kwaad van de nieuwe vertaling sprak, dan werd men door “velen” goedgekeurd. De voorstanders waren in de ogen van velen de “lichten”, terwijl de tegenstanders in de ogen van velen de “goeden” waren. Daar werd veel “gekakeld”.

‘t Gevolg is geweest, dat de tegenstanders van de nieuwe vertaling de koppen bij elkaar hebben gestoken en het G.B.S. in het leven hebben geroepen. Dat is de Gereformeerde Bijbel Stichting. Die stond vóór de Staten Vertaling. Die móest gehandhaafd blijven. Want als men die losliet, dan was het eind er van zoek. Dat men daar niet helemaal ongelijk in heeft gehad, heeft de praktijk wel geleerd. Want ook de nieuwe vertaling wordt door velen nu al weer als “uit de tijd” gezien, waarom hij al weer verdrongen dreigt te worden door nog anderen, nieuwere vertalingen. Men is op dit moment bezig om een vertaling tot stand te brengen in combinatie met de Roomsen. Dat er dan hier en daar wel wat water in de wijn gedaan zal moeten worden, laat zich vermoeden, al kan ik daar op dit moment geen uitspraak over doen, want dan moet je wel steekhoudende bewijzen hebben, om het hard te maken. De G.B.S. waar we achter staan, heeft toch ook niet altijd helemaal gelijk. Als ik dat zo schrijf, moet men mij goed begrijpen. Want de G.B.S. moet weer wel onderscheiden worden van de Bijbel zelf, en dan in de Staten Vertaling.

Want van de zijde van de G.B.S. worden de vertalers van de Staten Vertaling wel eens voorgesteld als “onfeilbare” mensen. Hoe hoog men ze ook waarderen moet, we moeten ze niet zo ongeveer gaan “vergoddelijken”. Want de kanttekeningen getuigen ervan, dat ze in veel gevallen ruimte hebben gelaten voor andere vertalingen, terwijl men het dan aan het oordeel van de “verstandige lezer” over liet, welke vertaling hij wenste te kiezen. Ik ben altijd nog blij dat er in de bijbel staat, dat er maar één Naam onder de hemel tot zaligheid gegeven is, door Dewelke wij moeten zalig worden. En er staat niet dat er maar één vertaling gegeven is door dewelke wij moeten zalig worden. En dat dat de

Staten Vertaling is. Want dan zou het er voor de heidenen, die geen “Hollands” kunnen lezen, heel slecht uitzien.

Hoe men verder ook over de vertaling denkt, een feit is het wel dat de voorstanders in het algemeen steeds verder gaan, de linkse kant op. Daar zijn de Gereformeerde kerken synodaal een duidelijk bewijs van. Terwijl de tegenstanders de meest behoudende groep vormen. Triest is het daarbij te moeten opmerken dat de tegenstanders van de nieuwe vertaling, die voorstanders van Staten Vertaling zijn, onderling ook nog weer zo verdeeld zijn.

De algemene verdeeldheid tussen links en rechts, om zo even de gereformeerde gezindheid in zijn algemeenheid te typeren, heeft zich ook laten gelden in de tot standkoming van het R.D. De vergadering, waarin men in zijn breedte er van overtuigd was, dat er een andere krant moest komen, daar Trouw aan het aloude beginsel steeds minder trouw werd, is uit elkaar gesprongen op het punt van de vertaling. Ik heb die vergadering zelf meegemaakt. Het punt kwam aan de orde, welke vertaling men moest gebruiken in de krant? Velen stonden vóór de Staten Vertaling en geen andere, tot geen enkele prijs. Doch er waren er ook die dit standpunt al te krap vonden. Zij waren van mening, dat als iemand in de krant eens een keer gebruik zou maken van de nieuwe vertaling hij daar ruimte voor moest hebben, en dat hij daar niet om veroordeeld mocht worden. Doch de meeste stemmen golden. De voorstanders van de Staten Vertaling in de krant waren in de meerderheid, met als gevolg dat de anderen de vergadering verlieten en niet langer mee konden doen.

Het opinieblad “koers” is daar weer het gevolg van geweest. De verdeeldheid zette zich voort.

Ook in de scholen! Dat is een zeer belangrijke zaak. Want daar wordt de jeugd opgevoed. De kinderen van nu, zijn de groten van straks. Vroeger had men de Christelijke scholen. Gereformeerde en Nederlands hervormde scholen. Daar was verschil, doch men had toch allemaal één bijbel, de Staten Vertaling. Doch na de oorlog heeft er ook op dit terrein een geweldige omwenteling plaats gehad. Men ging de “nieuwe koers” volgen. Het chris-

telijk gehalte begon in zijn algemeenheid te zakken. Veel tradities werden over boord gezet. Moderne ideeën vonden ingang.

't Gevolg is geweest dat er Reformatorische scholen werden opgericht. Op zich een heel goede zaak. Doch anderzijds een droeve zaak, daar de omstandigheden daartoe noodzaakten. Op de nu nog z.g.n. christelijke scholen worden de nieuwe vertaling gebruikt met daarbij allerhande moderne opvattingen, die bij het natuurlijke hart van de mens gretig ingang vinden.

Daar staan dan de reformatorische scholen tegenover, die het oude willen

gehandhaafd zien. Met als gevolg, dat velen wel twee uur moeten reizen om de school te bezoeken, waar men wenst voorbereid te worden op het leven. Over het schoolwezen wordt overigens niet door alle ouders gelijk gedacht.

Het verschillende denken heeft al weer tot gevolg een voortgaande verdeeldheid. Waar blijft de "zo zeer begeerde eenheid" ?????? Veel vraagtekens zijn voor ditmaal het einde. Een volgende keer hopen we nog meer te schrijven.

Denk over het gebodene vast maar na.
Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbesprekingen

Rijp en gif-groen, door drs. R.H. Matzken en A. Nijburg.

Uitgave van Stichting Bijbel & Onderwijs, t.a.v. drs. R.H. Matzken, postbus 951, 3800 AZ Amersfoort.

Drs. Matzken, directeur Centrum voor Bijbel en Pedagogiek, schreef:

"Ter gelegenheid van de oprichting van ons centrum voor Bijbel en Pedagogiek op 14 maart j.l. te Amersfoort bieden wij u hierbij een nieuw boek ter recensie aan.

Onder ouders en onderwijsgevers blijkt dringend behoefte te bestaan aan een handleiding bij het zoeken van goede kinderen boeken. Dit heeft ons ertoe gezet om een onderzoek, dat door een aantal ouders in 1990 is begonnen, uit te breiden tot alle kinder- en jeugd boeken voor de leeftijd van 8 tot 14 jaar. Het gaat hierbij om 2400 titels, die na 1980 bij Nederlandse, Vlaamse en Surinaamse uitgevers zijn verschenen, waarbij series zijn geteld, dus in totaal om bijna 3500 boeken.

Uit dit onderzoek bleek dat meer dan een kwart van de boeken occulte thema's bevatte, niet geschikt voor de leeftijdsgroep waarop zij zich richten. In de praktijk loopt dit percentage zelfs op tot bijna 40! Daarnaast zijn er ook veel goede uitgaven, waarin bijvoorbeeld wordt ingegaan op het leven als christen en op zendingswerk: ook hierbij gaat het om een kwart van alle boeken, maar in de meeste bibliotheken, leeswinkels en boekhandels komt dit percentage niet hoger dan 1 à 2.

"Rijp en gifgroen" bevat een overzichtelijk resultaat van het onderzoek, voorafgegaan door een inleiding over kinderliteratuur. Alle onderzochte titels worden genoemd en de meeste zijn voorzien van een korte beoor-

deling. Een belangrijke handleiding voor ouders, opvoeders en onderwijsgevers, in 't bijzonder beheerders van (school-)bibliotheken, bij het zoeken van verantwoorde kinder- en jeugd boeken."

Het bovenstaande licht voldoende in. We kunnen natuurlijk niet nagaan of we het in alle gevallen met de beoordelingen in dit boek eens kunnen zijn. Daarvoor zouden we alle boeken eerst zelf moeten lezen en dat is natuurlijk niet mogelijk. Maar we willen ervan uitgaan dat we hier een betrouwbare handleiding hebben. Het valt op, dat de boeken van onder ons bekende uitgevers van goede lectuur gunstig beoordeeld worden. Als we bij zulke uitgevers een kinderboek bestellen, eventueel via de boekhandel, kunnen we er in de regel op aan dat we dat boek aan onze kinderen in handen kunnen geven. Zo willen we ook deze handleiding zien. Laten ouders en vele anderen eerst deze handleiding raadplegen voordat ze tot aankoop van boeken overgaan.

Het boek telt 112 bladzijden en kost f 13,50.

B.

Erfenis uit Indonesië, door Bert Wiersema.

Uitgeverij: De Vuurbaak b.v., postbus 257, 3770 AG Barneveld, tel. 03420-10700.

Dit is het derde deel van de serie over Chris en Jorieke. De schrijver bezit een rijke fantasie en weet boeiend te schrijven. Dat blijkt ook weer uit dit boek. Op de achterzijde van de band vinden we een weergave van de inhoud in het kort, als volgt: Een zieke in een villa, de diefstal van een kunst-voorwerp... Zo te zien heeft het niets te

maken met de vader van Chris en Jorieke. Hij koopt een bijzonder houtsnijwerk in een antiekzaak: een fetisj. Wat is er met dat voorwerp? (...) Als er dan wordt ingebroken wordt alles nog ingewikkelder. Wat is er in Indonesië gebeurd? Welke rol speelt de zending? Chris en Jorieke willen het weten, en gaan een gevaarlijk waagstuk uithalen. Wat is het geheim van de fetisj? Maar ze zijn niet de enigen die dat willen ontdekken.

Tot zover de weergave van de inhoud. Chris en Jorieke maken weer veel mee, maar uiteindelijk loopt alles goed af. In dit boek komen we ook met de wereld van de misdaad in aanraking. We kunnen niet beoordelen of Wiersema dit juist tekent. Wel vragen we ons af in hoeverre het goed is om boeken te schrijven die ons brengen in een wereld waar we niet thuis horen. In geestelijk opzicht vinden we geen aansluiting. In het boek is een brief opgenomen aan een zending van de inmiddels gestorven Indonesiër, waarin deze o.a. schrijft: Hier in Nederland heb ik vaak teruggedacht aan onze gesprekken. Ik dank je dat je mij de weg gewezen hebt naar God. Hij heeft een andere inhoud aan mijn leven gegeven, al was dat aan de buitenkant misschien niet te zien en sprak ik daarover niet veel. Veel geld betekent niets. God heeft me door jou grotere rijkdom gegeven. Het is goed je dat nog eenmaal te zeggen. Soedjarwo.

Het zaligmakende werk van de Heilige Geest in het hart van een zondaar gaat veel dieper en doet anders spreken. En geeft ook een andere levensopenbaring.

Het boek telt 108 bladzijden en kost gebonden f 14,90.

B.

Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt, door ds. R. Boogaard, ds. P. den Butter en drs. E.F. Vergunst.

Uitgeverij: Den Hertog b.v., postbus 150, 3990 DD Houten, tel. 03403-73434.

Voor de beoordeling verwijzen we naar het gelijknamige artikel in dit nummer van ons blad. Het boek telt 150 bladzijden en kost als paperback f 18,90.

B.

N.B. De Jeugdbond van de Gereformeerde Gemeenten heeft ook een boekje over dezelfde materie uitgegeven onder de titel *Israël Uitgeheven boven de volkeren*. Dat vraagt afzonderlijk aandacht. We menen er goed aan te doen er hier even op dit

boekje te wijzen. Het bevat ook een artikel van ds. R. Boogaard over De onvervulde beloften voor Israël. Het boekje telt 92 bladzijden en kost f 14,50.

B.

Voor AL uw:
boeken - bijbels - CD's
kantoorartikelen

Uw adres:

BOEKHUIS het KOMPAS
SCHERPENZEEL
Dorpsstraat 164, 03497-4355

**BROCHURES
over
BIJBELVERTALING**

De GBS heeft enkele brochures uitgegeven, waarin wordt aangegeven op welke manier kernwaarden uit de Schrift in nieuwe(re) vertalingen worden aange-
tast en van haar kracht worden beroofd.

Statenvertaling contra nieuwe vertaling, A. Bergsma, 48 pag. f 3,95

Groot nieuws, een ramp voor de kerk, A. Bergsma, 60 pag. f 4,75

De Heilige Schrift en haar gezag, drs. W. van den Hoorn, 64 pag. f 6,95

God geopenbaard in het vlees, rev. T.H. Brown, 28 pag. f 3,50

Bestellingen in enveloppe zonder postzegel sturen aan:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 2809, 4140 WB LEERDAM

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Tevens starten wij D.V. september 1992 met de nieuwe opleiding voor

**Kraam- en/of
Gezinsverzorgster**

Heb je interesse, dan ben je hartelijk welkom.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer
Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

SAMOS
PASTORIEPAKKET
BOEKENREGISTER
PREKENREGISTER
KAARTENBAK
fl. 295,-
Alles voor de predikant automatisch bij de hand
Vraag gratis inlichtingen

ARCHIPEL INFORMATICA bv
Programmatuur voor kerk, vereniging, en pastorie
Postbus 884
3900 AW Veenendaal
Plesmanstraat 64, tel. 08385-11889

Wie wil aan mij
THEOLOGISCHE BOEKEN
verkopen, zoals oude schrijvers, preken, verklaringen enz.
Telefoon 010-4208459.

Vakantie op Texel
Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning...
U vindt het allemaal op Texel.
Bel ons en reserveer een bungalow of sta-caravan voor uw vakantie in eigen sfeer!

**vakantieoord
De Verrassing**
Oosterend, 02220-18391

**VERENIGING VOOR
GEREFORMEERD
SCHOOLONDERWIJS (V.G.S.)
TE RIDDERKERK**

De V.G.S. is een landelijke organisatie van schoolbesturen in het reformatorisch onderwijs. Haar bureau is gevestigd te Ridderkerk, Kastanjelaan 12.

Mede in verband met toename van de werkzaamheden nodigt het bestuur gegadigden uit te solliciteren naar de functie van

**JURIDISCH-ADMINISTRATIEF
MEDEWERKER (M/V)**

Functie-informatie:

- schriftelijke en mondelinge advisering van en voorlichting aan schoolbesturen inzake bestuurlijke en rechtspositionele aangelegenheden;
- het volgen van ontwikkelingen in het onderwijs op bestuurlijk terrein, het vertalen daarvan naar de achterban, alsmede het opstellen van adviezen en commentaren;
- het deelnemen aan vergaderingen en besprekingen en de uitvoering van daaruit voortvloeiende administratieve werkzaamheden;
- het verrichten van overige op het V.G.S.-bureau voorkomende werkzaamheden.

Functie-eisen:

- een (nagenoeg) voltooide juridische opleiding op academisch niveau;
- motivatie voor dienstverlening aan besturen en scholen in het reformatorisch onderwijs;
- organisatorische kwaliteiten en goede contactuele eigenschappen;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid;
- leeftijd bij voorkeur tot 30 jaar.

Van de gegadigden wordt bovendien verwacht dat zij:

- van harte instemmen met de grondslag van de V.G.S. en lid zijn van één van de in het V.G.S.-bestuur participerende kerkgenootschappen;
- zich verbonden weten met aard en doelstelling van deze organisatie;
- bereid zijn binnen een door het bestuur aan te wijzen gebied te (gaan) wonen; in de kosten van een eventueel hieruit voortvloeiende verhuizing zal een financiële tegemoetkoming worden verstrekt;
- bereid zijn nu en dan werkzaamheden in de avonduren te verrichten.

Overige informatie:

- het salaris is afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring;
- datum van indiensttreding: zo spoedig mogelijk.

Inlichtingen en sollicitatie:
Nadere informatie wordt gaarne verstrekt door de algemeen secretaris van de V.G.S., de heer J.J. Verhage, tel.: 01804-10566 (bureau) of 01804-20865 (thuis).

Belangstellenden worden uitgenodigd hun handgeschreven sollicitatie - met vermelding van personalia, opleiding, ervaring, motivatie, referenties en andere relevante gegevens - binnen 14 dagen na het verschijnen van dit blad te zenden aan het bestuur van de V.G.S., Postbus 5, 2980 AA Ridderkerk. Reeds ingediende sollicitaties blijven van kracht.